

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สวัสดิการสังคม เป็นการปฏิบัติจัดทำเพื่อช่วยเหลือบุคคล ครอบครัว กลุ่มชน และชุมชนให้มีมาตรฐานการครองชีพอันดี มีสุขภาพและสังคมที่น่าพึงพอใจ โดยมุ่งให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ และช่วยเหลือผู้อื่นในสังคมเดียวกันต่อไป ซึ่งครอบคลุมไปถึงการดำเนินการทุกอย่างของรัฐและเอกชน เพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนมนุษย์ หรือกลุ่มชนรวมกันเป็นสังคม เป็นชาติ ผู้ที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองให้มีความสุขทั้งทางกายและจิตใจ ให้มีปัจจัยอันจำเป็นแก่การดำรงชีพ คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค ตลอดจนการบำบัดโรคภัยไข้เจ็บ การศึกษาอบรม ตามสมควรแก่สภาพ และความรู้ที่จะทำมาหาเลี้ยงชีพโดยสุจริต เพื่อความเรียบร้อยและความเป็นปึกแผ่นของสังคมและเป็นระบบการจัดบริการสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาทางสังคม อันเนื่องมาจากการที่ประชาชนไม่สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้ หรือไม่สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้ หรือไม่สามารถปรับตัวเข้ากับระบบของสังคม และไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ทางสังคมของตนเองได้ ทั้งนี้โดยที่บริการดังกล่าวจะต้องตอบสนองความต้องการพื้นฐานของประชาชน และความมั่นคงทางสังคมในระดับมาตรฐานเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน (กรมประชาสงเคราะห์, 2550: 5-7)

มนุษย์ทุกคนต้องการที่จะมีร่างกายที่สมบูรณ์ อันเป็นส่วนประกอบที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ดังนั้นการสูญเสียอวัยวะจะทำให้เกิดความแตกต่างจากบุคคลอื่นโดยเฉพาะการสูญเสียอวัยวะที่ใช้ในการเคลื่อนไหวและรับสัมผัส เช่น แขน ขา พิการ ซึ่งนับได้ว่าเป็นการสูญเสียขอบเขตของร่างกาย (Body Boundaries) ย่อมมีผลกระทบทั้งทางร่างกาย จิตใจและสังคม บุคคลมิได้ต้องการการเคลื่อนไหวเพียงอย่างเดียวเท่านั้นแต่บุคคลยังต้องการมีความสามารถในการควบคุมการเคลื่อนไหวจากสติการจดทะเบียนคนพิการ ตั้งแต่สถิติข้อมูลคนพิการ ตามประเภทความพิการ ตั้งแต่ 1 พ.ย. 2537 – 31 ธ.ค. 2554 พบว่าประเทศไทยมีจำนวนคนพิการ จำนวน 1,207,171 คน (สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2552)

ในปัจจุบันทัศนคติของคนส่วนใหญ่มักจะมองคนพิการว่าเป็นผู้ไม่สมบูรณ์ ได้แก่ คนตาบอด เป็นใบ้ บ่อยเปลี่ยนเสียวขา แขนขาขาด และคนทั่วไปลงความเห็นว่าเป็นคนทำอะไรไม่ได้ บิดา มารดา ญาติพี่น้องต้องดูแลเอาใจใส่ ในการเลี้ยงดูจนกว่าชีวิตจะหาไม่ ความรู้สึกเช่นนี้เป็นความรู้สึกนึกคิดของคนทั่วไป แต่ในทางเศรษฐศาสตร์อาจถือว่าคนพิการเป็นทรัพยากรที่มีศักยภาพ

ดีกว่าคนปกติ แต่ในทางสังคมเป็นที่ยอมรับกันว่าคนพิการไม่ได้ด้อยปัญญาไร้คุณค่ากว่าคนปกติเสมอไป คนพิการบางคนอาจจะมีสติปัญญาเหนือกว่าคนปกติ แต่เป็นเพราะเขาขาดโอกาสที่จะแสดงความสามารถ (กรมประชาสงเคราะห์, 2550) ความพิการที่เกิดขึ้นกับสมาชิกของครอบครัวใดครอบครัวหนึ่งย่อมมีผลกระทบต่อสมาชิกทุกคนในครอบครัว โดยเฉพาะด้านอารมณ์และจิตใจที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ เรื่องภาระหน้าที่ของครอบครัวที่จะต้องรับผิดชอบเลี้ยงดูคนพิการ ซึ่งมีผลต่อเนื่องถึงปัญหาทางเศรษฐกิจของครอบครัว เพราะฐานะทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญที่ทำให้ครอบครัวสามารถดำเนินไปอย่างราบรื่นและสุขสงบ ความพิการถือเป็นความเจ็บป่วยเรื้อรังอย่างหนึ่ง ซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดูแลบำบัด รักษาและฟื้นฟูอย่างไม่สิ้นสุด

เนื่องจากจำนวนคนพิการที่เพิ่มจำนวนมากขึ้น ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ปัญหาคนพิการอย่างถูกต้อง รัฐบาลจึงได้ประกาศใช้ พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ.2534 ขึ้นโดยให้สิทธิประโยชน์ในการฟื้นฟูสมรรถภาพแก่คนพิการที่จดทะเบียนแล้วในด้านต่างๆ ได้แก่ การรักษาพยาบาลช่วยเหลืออุปกรณ์หรือเครื่องช่วยความพิการ การให้โอกาสทางการศึกษา การฝึกอาชีพ การสังคมสงเคราะห์ การมีส่วนร่วมทำกิจกรรมในสังคม ฯลฯ ต่อมาจึงมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นจุดเปลี่ยนแปลงสำคัญในการดำเนินงานด้านคนพิการ กล่าวคือรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้มีบทบัญญัติไว้ใน มาตรา 30 ระบุว่าบุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย เท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่อง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายภาพหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจ หรือสังคมความเชื่อ ศาสนา การศึกษาอบรม หรือความเห็นทางการเมือง อันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้ มาตรา 55 ระบุว่าบุคคลพิการหรือทุพพลภาพ มีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลือจากรัฐ และมาตรา 80 กล่าวว่าป็นนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐที่จะต้องสงเคราะห์คนพิการหรือทุพพลภาพให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และพึ่งพาตนเองได้ เป็นต้น กฎหมายรัฐธรรมนูญดังกล่าวส่งผลให้คนพิการได้มีโอกาสรับบริการด้านต่างๆ ที่เป็นระบบมากขึ้น อาทิ บริการฟื้นฟูสมรรถภาพทางด้านการแพทย์การศึกษาอาชีพและสังคมทำให้คนพิการมีโอกาสพัฒนาตนเองสร้างความเข้มแข็งในตนเอง และมีการขยายเครือข่ายการรวมตัวขององค์กรคนพิการลงไปสู่ระดับล่าง

ปัจจุบันการพึ่งตนเองได้ของคนพิการได้กลายมาเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญของกาช่วยเหลือคนพิการ โดยยึดหลักว่า คนพิการส่วนใหญ่ร่างกาย จิตใจและสติปัญญามีได้พิการโดยสิ้นเชิง ยังมีศักยภาพของมนุษย์ (Potential Man Power) อย่างเต็มที่ ถึงแม้ว่าจะมีการสูญเสียความสามารถก็เป็นเพียงส่วนใดส่วนหนึ่งเท่านั้น การสูญเสียอวัยวะของร่างกายในการทำหน้าที่ต่าง ๆ บางครั้งอาจเป็นการสูญเสียความสามารถในหน้าที่ของอวัยวะส่วนนั้น ซึ่งอาจเป็นการถาวรหรือเป็นเพียงชั่วคราว

แต่หากได้รับการบำบัดรักษาที่ถูกต้องเหมาะสมตั้งแต่แรกเริ่มแล้ว คนพิการก็จะมีสติปัญญาที่เพียงพอที่จะพึ่งตนเอง และได้รับ สิทธิและสวัสดิการสังคมต่างๆเกี่ยวข้องกับทุกคนในสังคมโดยเฉพาะคนพิการสิทธิและ สวัสดิการต่างๆเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เท่าเทียมกับคนปกติ

เนื่องจากมีสภาพความ พิกการเป็นอุปสรรค บริการต่าง ๆ จึงจำเป็น เช่น บริการด้านสาธารณสุข บริการด้านการศึกษา บริการ ด้านอาชีพ บริการด้านที่อยู่อาศัย บริการประกันสังคม บริการด้าน สงเคราะห์ประชาชน บริการสังคม ปัจจุบันสวัสดิการสังคมได้มีการกำหนดในกฎหมายหลายฉบับ

ดังนั้น สิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในมิติใหม่ ของการทำงานสวัสดิการสังคมในหน่วยงานภาครัฐประการ หนึ่ง คือ การให้ประชาชนได้รับทราบสิทธิ ของตนตามกฎหมาย และเข้าถึงสวัสดิการสังคมที่รัฐจัด ให้เพื่อให้ประชาชนได้รับสวัสดิการสังคมที่ จำเป็นขั้นพื้นฐาน และการมีคุณภาพชีวิตที่ดี (ขนิษฐา เทวินทรภักดี, 2547) ดังนั้น การพัฒนาให้คนพิการสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามสภาพความพิการ และข้อจำกัดของความพิการในแต่ละด้านซึ่งมีทั้งความพิการทางการมองเห็นความพิการทางการได้ยิน หรือสื่อความหมาย ความพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว ความพิการทางสติปัญญาหรือการเรียนรู้ และความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม จำเป็นต้องทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และมีผลต่อ ความสามารถในการพึ่งตนเองของคนพิการ

แนวทางเสริมพลังคนพิการให้เข้าถึงบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขอย่าง สอดคล้องและเพียงพอกับความจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคลรวมทั้ง การได้รับสิทธิประโยชน์จาก บริการหลักประกันสุขภาพ กองทุนประกันสังคม และกองทุนเงินทดแทน เสริมสร้างการพัฒนา ทักษะการเรียนรู้ของ คนพิการตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการจนตลอดชีวิต อย่างเหมาะสม และมีคุณภาพ พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการช่วยเหลือระยะเริ่มแรกแก่คนพิการ ผู้ดูแลคนพิการ และผู้เกี่ยวข้อง เสริมพลังคนพิการและผู้ดูแลคนพิการเพื่อความมั่นคงและ ความก้าวหน้าด้านอาชีพ หรือการทำงาน โดยมีรายได้ที่เพียงพอ ทั้งในระบบตลาดแรงงาน นอก ระบบตลาดแรงงาน การประกอบอาชีพอิสระ รวมถึงการทำธุรกิจเพื่อสังคมของคนพิการ เพื่อร่วม สร้างเศรษฐกิจของคนพิการเพื่อเข้าถึงสิทธิเสรีภาพในการเดินทาง ท่องเที่ยว และนันทนาการบน พื้นฐานของความเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป ส่งเสริมให้คนพิการมีความถึงพร้อมในการออกกําลังกาย และเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ และได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสู่ความเป็นเลิศ โดยการปรับปรุง กลไกด้านการเงิน การคลังและงบประมาณเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้มี ประสิทธิภาพ และกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นภาคประชาสังคมและภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างมี ประสิทธิภาพ ศึกษาและดำเนินการให้มีแหล่งรายได้เพื่อสนับสนุนการเงินการคลังและงบประมาณ เพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการอย่างเพียงพอ และอย่างยั่งยืน จัดตั้งและสนับสนุน การดำเนินงานสถาบันทางวิชาการเพื่อการวิจัยและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ รวมทั้ง พัฒนา

ผลงานทางวิชาการ งานวิจัยด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการที่สามารถนำไปกำหนดนโยบาย ด้านความพิการของประเทศ (กรมประชาสงเคราะห์, 2550: 1)

ทั้งนี้การ ส่งเสริมศักยภาพและความเข้มแข็งขององค์กรด้านคนพิการและเครือข่าย แนวทางและมาตรการ ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการรวมตัว จัดตั้ง และสร้างความเข้มแข็ง ของ องค์กรด้านคนพิการทุกประเภททั้งในระดับจังหวัดและท้องถิ่น ส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรด้าน คนพิการให้มีบทบาทในองค์กรหรือกิจกรรมด้านคนพิการระดับนานาชาติ ส่งเสริมและสนับสนุน ทรัพยากร โดยเฉพาะด้านการเงิน และวิชาการ แก่องค์กรด้านคนพิการให้สามารถบริหารจัดการ ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิ ตลอดจนจัดบริการให้แก่คนพิการได้อย่างมีมาตรฐาน สนับสนุนให้ องค์กรด้านคนพิการและเครือข่ายมีบทบาทเป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการในทุกระดับและทุกมิติ ในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา การ สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดให้มีการสมทบ งบประมาณเพื่อสร้างความเข้มแข็งและศักยภาพแก่องค์กรด้านคนพิการในการส่งเสริมและพัฒนา คุณภาพชีวิต คนพิการและผู้ดูแลคนพิการ รวมถึงการสร้างเสริมเจตคติเชิงสร้างสรรค์ต่อความพิการ และคนพิการ แนวทางและมาตรการ สร้างเสริมความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักรู้เกี่ยวกับศักดิ์ศรี ของความเป็นมนุษย์ ศักยภาพ และการดำรงชีวิตอิสระ สิทธิ และหน้าที่ของคนพิการ ส่งเสริมและ สนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนจัดกิจกรรมในการสร้างเสริมเจตคติเชิงสร้างสรรค์ต่อ ความพิการ คนพิการ ความพิการ ผู้ดูแล ผู้ช่วยคนพิการ และครอบครัว การพัฒนารูปแบบการจัด กิจกรรมทางสังคมในทุกด้านเพื่อให้คนพิการสามารถแสดงศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ พัฒนา รูปแบบ และวิธีการ ในการเปลี่ยนแปลงแนวคิดเกี่ยวกับคนพิการ จากสังคมเวทนานิยมเป็นสังคม ฐานสิทธิของคนพิการ การ บรรจุความรู้เรื่องความพิการและคนพิการในหลักสูตรการศึกษาทุกระดับและทุกระบบ รวมทั้งการจัดตั้งและสนับสนุนสถาบันการสื่อสารสังคมเพื่อสื่อสารสาธารณะ เรื่องคนพิการอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2552: 2)

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและได้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับ ด้านสังคมสงเคราะห์ ที่ผ่านมานักงานได้ให้ความช่วยเหลือคนพิการในพื้นที่ในด้านกาช่วยเหลือ เรื่องเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพคนพิการ แต่การช่วยเหลือด้านอื่นยังไม่เป็นรูปธรรม อันเนื่องมาจาก ขาดข้อมูลด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากข้อมูลด้านครอบครัวและด้านฐานะความเป็นอยู่ ซึ่งเป็นข้อมูลที่จะใช้ในการประกอบการพิจารณาคัดเลือกผู้ที่สมควรได้รับเบี้ยยังชีพผู้พิการเท่านั้น ทำให้มีข้อมูล ไม่เพียงพอในการให้ความช่วยเหลือให้คนพิการพึ่งตนเองได้รวมทั้งได้รับประสบการณ์ในการทำงาน ที่ผ่านมามีพบว่า ยังมีคนพิการส่วนหนึ่งซึ่งไม่สามารถปรับตัวและยอมรับสภาพความพิการของ ตนเองได้ ยังต้องพึ่งพาคนอื่นอยู่ และยังมีคนพิการจำนวนมากที่ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่จาก บุคคลในครอบครัว

จังหวัดชุมพรมีจำนวนคนพิการทั้งหมด 6,050 ราย เมื่อจำแนกคนพิการรายอำเภอ พบว่า อำเภอเมืองชุมพรมีมากที่สุดถึง 1,665 ราย ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนประชากรที่อำเภอเมืองมีมากที่สุดเช่นเดียวกัน รองลงมาได้แก่ อำเภอท่าแซะจำนวน 1,165 ราย อำเภอสวีจำนวน 945 ราย อำเภอหลังสวนจำนวน 792 ราย อำเภอปะทิวจำนวน 532 ราย อำเภอละแมจำนวน 348 ราย อำเภอทุ่งตะโกจำนวน 326 ราย และน้อยที่สุดได้แก่ อำเภอ พะโต๊ะจำนวน 277 ราย เมื่อจำแนกตามประเภทความพิการ พบว่าความพิการทางกาย/การเคลื่อนไหวมีมากที่สุด จำนวน 2,931 ราย รองลงมาคือ ความพิการทางสติปัญญาการเรียนรู้ จำนวน 849 ราย ความพิการทางการได้ยินและสื่อความหมาย จำนวน 812 ราย ความพิการทางการมองเห็น จำนวน 624 ราย และน้อยที่สุดได้แก่ ความพิการทางจิตใจ/พฤติกรรม จำนวน 109 ราย เป็นที่น่าสังเกตว่าคนพิการมีความซ้ำซ้อน กล่าวคือ มีความพิการตั้งแต่ 2 ความพิการอยู่ในบุคคลเดียวกันมีถึง 644 ราย (สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดชุมพร, 2554)

ปัญหาการพัฒนาขีดความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการขององค์กรบริหารส่วนตำบล รวมทั้งการส่งเสริมคนพิการให้สามารถเข้าถึงสิทธิอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม และยังมีการดำเนินการในการบริการที่ไม่ต่อเนื่องทำให้คนพิการไม่สามารถเข้าถึงการบริการสำหรับผู้พิการได้ รวมถึงการให้อุปกรณ์ และเครื่องช่วยความพิการ รวมถึงเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการดำรงชีวิตประจำวัน ตลอดจนเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม รวมถึงเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร และการส่งเสริมคนพิการ โดยการให้โอกาสในการทำงาน การศึกษา และการเข้าถึงบริการสาธารณะต่าง ๆ เช่นเดียวกับคนปกติซึ่งเป็นสิ่งที่องค์กรบริหารส่วนตำบลยังมีการให้บริการที่ไปทั่วถึง

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการขององค์กรบริหารส่วนตำบล อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร เพื่อนำข้อมูลที่ได้เป็นแนวทางใน การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ ที่จะให้คนพิการสามารถมีชีวิตอยู่ในสังคมได้ด้วยตนเอง สามารถดูแลตนเองและครอบครัว รวมทั้งสามารถนำไปสู่การพัฒนาในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้เกิดความอยู่ดีกินดี พึ่งตนเองได้ทั้งด้านจิตใจ เศรษฐกิจอารมณ์ และสังคม ทำให้รู้สึกว่าตนเป็นคนที่มีความค่า มีความมั่นใจในการดำเนินชีวิตเพื่อตนเองครอบครัว และสังคม และนำไปเป็นแนวทางในการจัดการวางแผนเพื่อการพัฒนาคนพิการหรือบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นในการจัดทำโครงการเพื่อให้ความช่วยเหลือผู้พิการ รวมทั้งเป็นเพื่อเป็นแนวทางในการจัดบริการให้คนพิการได้อย่างถูกต้อง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการตามยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การบริหารงานตามยุทธศาสตร์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร
3. เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการของ องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร

สมมติฐานของการวิจัย

การบริหารงานตามยุทธศาสตร์มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนด ขอบเขตการวิจัยตามแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามแนวคิดของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (2552) และศึกษาทบทวนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร โดยการพัฒนากระบวนการ จัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เกิดรวมกลุ่มคนพิการที่เข้มแข็ง กลุ่มคนทำงานอาสาสมัครเพื่อช่วยเหลือคนพิการและเกิดองค์กรด้านคนพิการและเครือข่าย เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ในบริบทศักยภาพของคนพิการ ครอบครัวคนพิการ ชุมชน สังคม ได้รับการพัฒนาและปรับเปลี่ยนไปสู่มิติที่ตั้ง บนพื้นฐานของสิทธิคนพิการ ตามแนวคิดของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (2552) และศึกษาทบทวนการบริหารและการพัฒนาและแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของชนพิการ ประกอบด้วย พลเมืองทั่วไป ด้านสุขภาพ ด้านการศึกษา ด้านสังคม/การใช้ชีวิตประจำวัน และด้านอาชีพ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารงานตามยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย ด้านการส่งเสริมสุขภาพของผู้พิการ ด้านการพัฒนาอาชีพเพิ่มรายได้ของผู้พิการ ด้านการส่งเสริมการศึกษา และด้านการจัดที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม

3. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา มีจำนวน 2 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารที่มีความเกี่ยวข้องกับการวางแผนยุทธศาสตร์ในด้านพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเขตอำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ได้แก่ นายก องค์การบริหารส่วนตำบล และข้าราชการประจำ จำนวน 10 แห่ง จำนวน 30 คน

กลุ่มที่ 2 คนพิการที่อยู่ในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร จำนวน 10 แห่ง จำนวน 1,267 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีจำนวน 2 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารที่มีความเกี่ยวข้องกับการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ในองค์การบริหารส่วนตำบลเขตอำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ได้แก่ นายก องค์การบริหารส่วนตำบล ข้าราชการประจำ จำนวน 10 แห่ง จำนวน 30 คน เลือกแบบเจาะจง ได้ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน จากผู้มีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการวางแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ในองค์การบริหารส่วนตำบล

กลุ่มที่ 2 คนพิการที่อยู่ในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร จำนวน 10 แห่ง จำนวน 1,267 คน โดยใช้สูตรของทาโรยามาเน(Yamane อ้างถึงใน ยุทธ ไกยวรรณ, 2553: 137) โดยการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 305 คน

4. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการศึกษานี้ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร จำนวน 10 แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าแซะ องค์การบริหารส่วนตำบลคูริง องค์การบริหารส่วนตำบลสลุย องค์การบริหารส่วนตำบลนากระตาม องค์การบริหารส่วนตำบลไร่ขี้องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม องค์การบริหารส่วนตำบลหงษ์เจริญ องค์การบริหารส่วนตำบลหินแก้ว องค์การบริหารส่วนตำบลทรัพย์อนันต์ องค์การบริหารส่วนตำบลสองพี่น้อง

5. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการศึกษา ผู้วิจัยกำหนดศึกษาระหว่างเดือนมิถุนายน – ตุลาคม 2557

นิยามเชิงปฏิบัติการ

แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ หมายถึง การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการตามสิทธิของผู้ดูแลคนพิการ ประกอบด้วย สิทธิพลเมืองทั่วไป สิทธิด้านสุขภาพ สิทธิด้านการศึกษา สิทธิด้านสังคม/การใช้ชีวิตประจำวัน และสิทธิด้านอาชีพ

ด้านพลเมืองทั่วไป หมายถึง คนพิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ได้รับความคุ้มครองในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยไม่คำนึงถึง เพศ วัย สีผิว สัญชาติ ศาสนา หรือสติปัญญา การคุ้มครองไม่ให้บุคคลอื่นกระทำการใด ๆ ที่กระทบต่อสิทธิของคนพิการ ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน มีผู้แทนที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องของคนพิการเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาร่างกฎหมายซึ่งจะมีผลต่อผู้พิการทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมเข้าถึง ได้รับความคุ้มครองในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอย่างเหมาะสม และได้รับการอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงความในชั้นศาลโดยกำหนดให้ผู้ความฝ่ายใดหรือบุคคลใดที่มาสืบซึ่งเป็นใบหรือหูหนวกและอ่านเขียนหนังสือไม่ได้ มีสิทธิได้รับการจัดหาล่ามจากกลุ่มความฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

สิทธิด้านสุขภาพ หมายถึง ได้รับการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาระบบสุขภาพที่เน้นการสร้างเสริมสุขภาพอันนำไปสู่สภาวะที่ยั่งยืน ส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการบริการสาธารณสุขที่มีมาตรฐานอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้เอกชน และชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพและการจัดบริการสาธารณสุข ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพโดยกระบวนการทางการแพทย์ ได้รับการยกเว้นไม่ต้องจ่ายค่าบริการในการรับบริการทางสาธารณสุข และ ได้รับสิทธิด้านสุขภาพ โดยกำหนดให้คนพิการที่มีความจำเพาะในเรื่องสุขภาพได้รับการคุ้มครองอย่างสอดคล้องและเหมาะสม รวมทั้งป้องกันมิให้เกิดความพิการโดยกำเนิด

สิทธิด้านการศึกษา หมายถึง ได้รับการศึกษาเท่าเทียมกับคนทั่วไป ได้รับ การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษตั้งแต่แรกเกิด หรือเมื่อพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานถึงระดับอุดมศึกษาเป็นพิเศษ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย รวมถึงการได้รับสิทธิในสิ่งอำนวยความสะดวก ได้รับการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้น ได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

สิทธิด้านสังคม/การใช้ชีวิตประจำวัน หมายถึง การยอมรับและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับคนพิการ ได้รับผลกระทบและจัดสวัสดิการให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้ ได้รับการจัดสวัสดิการเบี้ยความพิการ บริการล่ามภาษามือ ได้รับการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย การมีผู้ช่วยคนพิการหรือการจัดให้มีสวัสดิการอื่น สิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร เพื่อการสื่อสารสำหรับคนพิการทุกประเภทได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้อาคารและพื้นที่ใช้สอยของสถานพยาบาล

สิทธิด้านอาชีพ หมายถึง การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ การให้บริการที่มีมาตรฐาน การคุ้มครองแรงงาน มาตรการเพื่อการมีงานทำ ได้รับการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ และบริการสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกเทคโนโลยีหรือความช่วยเหลืออื่นใด เพื่อการทำงานและประกอบอาชีพของคนพิการ ได้รับสัมปทาน สถานที่จำหน่ายสินค้าหรือบริการ การจ้างเหมาช่วงงาน ฝึกงาน หรือการช่วยเหลืออื่นใดแก่คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการ โดย หน่วยงานของรัฐ นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการ

ด้านการส่งเสริมสุขภาพของผู้พิการ หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอท่าชะงะ จังหวัดชุมพร มีการสำรวจ ตรวจสอบค้นหาผู้พิการเพื่อดำเนินการจัดทำข้อมูลวางแผนให้ช่วยเหลือผู้พิการอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม การประสานงานกับสถานพยาบาลของรัฐเพื่อดำเนินการด้านการยกเว้นค่ารักษาพยาบาล การอำนวยความสะดวกให้ผู้พิการกรณีเดินทางไปตรวจรักษา การประสานความร่วมมือเจ้าหน้าที่อนามัยมาตรวจสุขภาพที่บ้านเพื่อส่งต่อผู้พิการไปยังสถานพยาบาลอื่นๆ เพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพที่เหมาะสม และการจัดอบรมความรู้การดูแลสุขภาพแก่ผู้พิการและครอบครัวผู้พิการ

ด้านการพัฒนาอาชีพเพิ่มรายได้ของผู้พิการ หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอท่าชะงะ จังหวัดชุมพรมีการสำรวจรายได้ สภาพเศรษฐกิจของผู้พิการและครอบครัว กระทบกระทั่งผู้พิการโดยจ่ายเบี้ยยังชีพแก่ผู้พิการตามที่กฎหมายกำหนด ส่งเสริมการตั้งกองทุนการประกอบอาชีพผู้พิการโดยเฉพาะ เพื่อการเลี้ยงดูตนเองอย่างพอเพียง และการประสานงานส่งต่อให้ผู้พิการในชุมชนได้ฝึกอาชีพในสถาบันการฝึกอาชีพของรัฐและเอกชนที่ให้ผู้พิการเข้าทำงาน

ด้านการส่งเสริมการศึกษา หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอท่าชะงะ จังหวัดชุมพร มีการสำรวจ ค้นหาข้อมูลด้านการศึกษาของผู้พิการที่มีศักยภาพเรียนได้แต่ยังไม่ได้เรียนเข้ารับการศึกษา ประสานงานให้มีการจัดบริการการศึกษาสำหรับผู้พิการทุกประเภท ทุกระดับความพิการ และทุกระดับอายุ และ โรงเรียนพิเศษเฉพาะทาง รวมทั้งมีการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาแก่ผู้พิการในการให้ทุนการศึกษาแก่ผู้พิการ

ด้านการจัดที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร มีการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีและเอื้อต่อการอยู่ร่วมกับครอบครัวและคนในชุมชนโดยไม่ถูกกีดกัน และเลือกปฏิบัติ การบริการสาธารณูปโภคโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นได้แก่ ประปา ไฟฟ้า ถนน สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆอย่างเหมาะสมเสมอภาค ทั้งถึง การสงเคราะห์ด้านการเงินแก่ผู้พิการเพื่อการปรับปรุงสถานที่อยู่อาศัย ให้มีความมั่นคงแข็งแรง สะอาด และมีความสะดวกต่อผู้พิการ

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ได้ทราบข้อมูลการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร และนำข้อมูลที่ได้ไปวางแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการต่อไป
2. ได้ทราบคุณภาพชีวิตของคนพิการขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร และนำข้อมูลไปวางแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการเพื่อตอบสนองความต้องการของคนพิการอย่างแท้จริง
3. ได้ทราบแนวทางการคุณภาพชีวิตของคนพิการขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร และนำข้อมูลที่ได้ไปผลักดันการบูรณาการแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัด เข้าสู่แผนพัฒนาจังหวัด มุ่งให้เกิดระบบการจัดสรรงบประมาณ เงินอุดหนุนให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับใช้ขับเคลื่อนงานให้บริการคนพิการในความรับผิดชอบอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ